

Seksualiteit en het zelf: een onderzoek naar sekse-, sociale- en cultuurverschillen in seksueel zelfconcept als verklaring voor ongewenste zwangerschap en abortus onder jongeren

Gepubliceerd: 11-09-2007 Laatste bijgewerkt: 10-08-2024

Doel van het onderzoek is de ontwikkeling en evaluatie van een interventie om de seksuele en reproductieve gezondheid van jongeren met diverse achtergronden te bevorderen. Uitgangspunt is dat voorlichting effectiever is als deze aansluit bij het...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Levensstijlaangelegenheden
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON30512

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Het seksueel zelfconcept van jongeren

Aandoening

- Levensstijlaangelegenheden

Synoniemen aandoening

anticonceptie gebruik, seksueel gedrag

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: ZonMw

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: jongeren, preventie, seksualiteit, zelfconcept

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De effectiviteit van de interventie wordt bepaald door vast te stellen of er positievere attituden, sociale normen, eigen effectiviteit, intentie en/of gedrag m.b.t. veilig vrijen, is gevormd.

Secundaire uitkomstmaten

Het seksueel zelfbeeld van jongeren.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

In Nederland laat jaarlijks 1 op elke 100 tienermeisjes (15-19 jaar) een ongewenste zwangerschap afbreken en 15% van het totaal aantal abortussen dat wordt uitgevoerd gebeurt bij vrouwen jonger dan twintig jaar. Deze percentages en aantallen stijgen de laatste jaren. De belangrijkste verklaring voor deze trend lijkt de absolute en relatieve toename van risicogroepen met betrekking tot ongewenste zwangerschap, met name van allochtone vrouwen en meisjes. Allochtone jongeren gebruiken anticonceptie vaak niet of niet adequaat. Seksuele voorlichting aan jongeren dient met name aan te sluiten bij de wijze waarop jongeren zelf seksualiteit beleven. Seksualiteitsbeleving is afhankelijk van de seksuele ontwikkeling, maar ook van gender en cultuur. Aan deze factoren gerelateerde verschillen in seksualiteitsbeleving komen tot uiting in het seksuele zelfconcept van jongeren. Veel jongeren vertonen seksueel gedrag zonder dat zij een helder en eenduidig seksueel zelfconcept hebben. Dit bemoeilijkt de voorbereiding op seksueel gedrag en anticonceptie en verhoogt het risico op ongewenste zwangerschap. Het is aannemelijk dat allochtone jonge vrouwen in mindere mate een helder seksueel zelfconcept hebben, door een taboe

op seksualiteit in sommige culturen.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is de ontwikkeling en evaluatie van een interventie om de seksuele en reproductieve gezondheid van jongeren met diverse achtergronden te bevorderen. Uitgangspunt is dat voorlichting effectiever is als deze aansluit bij het seksueel zelfbeeld en de situatie van jongeren. De interventie zal daarom worden vormgegeven als online instrument, waarvan de voorlichtingsboodschap afgestemd zal zijn op het seksueel zelfbeeld en de situatie van de respondent. Daarnaast zullen respondenten passende strategieën aangeboden krijgen die hen moeten helpen om ook daadwerkelijk veilig te kunnen vrijen.

Onderzoeksopzet

In het onderzoek zal in de vorm van een RCT worden getoetst of voorlichting die aansluit bij kenmerken van het individu (waaronder het seksueel zelfbeeld) effectiever is dan een voorlichtingsboodschap die niet aansluit bij het individu. Voor de interventie is gekozen voor een 2 x 2 onderzoeksdesign. At random wordt bepaald of jongeren wel of geen feedback ontvangen over de mogelijke invloed van hun seksueel zelfbeeld op veilig vrijgedrag, en of jongeren wel of geen passende strategieën aangeboden krijgen om veiliger vrijgedrag te kunnen realiseren. Specifiek wordt het effect van de interventie beoordeeld aan de hand van verschillen in sociaal cognitieve aspecten van veilig vrijgedrag (attitude, sociale norm, intentie en eigen effectiviteit). Na enkele weken zal een follow-up onderzoek plaatsvinden waarin wordt onderzocht of er ook een effect is op het daadwerkelijk veilig vrijgedrag van jongeren.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De bevindingen uit eerder onderzoek in het kader van dit project gaven enkele heldere aanknopingspunten voor de ontwikkeling van een interventie om de seksuele en reproductieve gezondheid van jongeren met diverse achtergronden te bevorderen. De te toetsen interventie gaat uit van het idee dat voorlichting effectiever is als deze aansluit bij het seksueel zelfbeeld van jongeren. In de interventie worden jongeren gestimuleerd om veilig te vrijen op een wijze die optimaal aansluit bij hun eigen beleving en achtergrond. Daarnaast worden jongeren gestimuleerd hun eigen doel en planning op het gebied van seksualiteit te verhelderen. Op deze manier denken we de preventie van ongewenste zwangerschappen beter te kunnen aanpassen aan de behoefte van de verschillende jongeren van uiteenlopende culturen.

Inschatting van belasting en risico

Het onderzoek zal ongeveer drie kwartier tot een uur tijd in beslag zal nemen. Wanneer de jongeren aangeven ook mee te willen werken aan het follow-up

onderzoek zal dit nog een half uur extra tijd kosten. Het doorlopen van de interventie is een geringe belasting zonder risico, die niet opweegt tegen het belang van het terugdringen van ongewenste zwangerschappen en abortussen onder jongeren. Deelname is geheel vrijwillig en jongeren kunnen alleen deelnemen nadat toestemming is verkregen van de ouders. Verder kan de respondent op elk moment stoppen met het invullen van de vragenlijst. Wanneer de interventie voortijdig is afgebroken zullen deze gegevens niet worden opgeslagen.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan1
3508 TC Utrecht
Nederland

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan1
3508 TC Utrecht
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Adolescenten (16-17 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

jongens en meisjes van verschillende etnische achtergrond en opleidingsniveau in de leeftijd van 12 tot 19 jaar

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

jongeren die jonger zijn dan 12 jaar of ouder dan 19 jaar

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	01-04-2008
Aantal proefpersonen:	2000
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	11-09-2007
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL11861.041.07